

NÜKLEER TESİSLERDE BAĞIMSIZ GÖZETİM FAALİYETLERİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, nükleer tesislere ilişkin bağımsız gözetim faaliyetlerinin yürütülmesini sağlamak üzere, Kuruluşun ve bağımsız gözetim hizmeti verecek şirketlerin görev ve sorumlulukları ile bu şirketlerin yetkilendirilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, nükleer tesislere ilişkin bağımsız gözetim faaliyetlerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 5/3/2022 tarihli ve 7381 sayılı Nükleer Düzenleme Kanununun 4 üncü maddesinin sekizinci fıkrası ve 7 nci maddesinin dördüncü fıkrası ile 95 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine ve 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bağımsız gözetim şirketi (BGŞ): Nükleer tesislere ilişkin faaliyetlerin ve faaliyetler kapsamındaki işlerin, Kurulştan bağımsız üçüncü taraf gözetimine yönelik olarak Kurumdan yetki belgesi almış şirketi,

b) Dereceli yaklaşım: Güvenliğin sağlanmasına yönelik teknik ve idari kontrol faaliyetleri ile iş ve işlemlerin; güvenliği tehdit edebilecek olasılıkların ve bunların olası sonuçlarının büyüklüğüyle orantılı bir şekilde oluşturulduğu ve uygulandığı yöntemi,

c) Düzenleyici Belgeler Listesi (DBL): Nükleer tesise ilişkin faaliyetlerin gerçekleştirilmesine yönelik radyasyondan korunma, güvenlik, emniyet ve nükleer güvenceye ilişkin gerekleri içeren düzenleyici belgelerin listesini,

ç) Ekipman: Nükleer tesislerde bir sistemin parçası olarak ya da tek başına kullanılması amaçlanan, belirlenmiş bir işlevi olan ve bileşenlerden oluşan ögeyi,

d) Gözetim: Nükleer tesislere ilişkin faaliyetlerin ve faaliyetler kapsamındaki işlerin dereceli yaklaşımla denetlenmesini ve Kurum tarafından belirlenenler için uygunluk değerlendirmesinin yapılmasını,

e) Güvenlik açısından önemli: Nitelediği unsurun herhangi bir nedenle işlevini yerine getirememesi veya uygun şekilde yürütülmemesi sonucunda çalışanların, halkın, çevrenin veya gelecek nesillerin iyonlaştırıcı radyasyonun zararlı etkilerine maruz kalmasına yol açabilecek önemi haiz olmasını,

f) ISO: Uluslararası Standardizasyon Teşkilatını,

g) Kuruluş: Bir nükleer tesis kurmak, işletmek veya işletmeden çıkarmak için Kuruma niyet bildiriminde bulunan, onay almak veya yetkilendirilmek üzere başvuran ya da yetkilendirilen ve düzenleyici kontrol kapsamında bulunan Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına göre kurulmuş tüzel kişiyi,

ğ) Kurum: Nükleer Düzenleme Kurumunu,

h) Tedarikçi: Bir faaliyeti Kuruluş adına yürüten, organize eden ya da yaptıran veya Kuruluşa bağımsız gözetim hizmeti dışında hizmet veya mal sağlayan kişiyi,

ı) Yetki belgesi: Bu Yönetmelik kapsamında, bağımsız gözetim şirketlerinin 7381 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (d) bendi uyarınca Kurum tarafından yetkilendirildiğini gösteren belgeyi,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
Gözetime ve Bağımsız Gözetim Şirketlerine İlişkin Hususlar ile
Kuruluşun Sorumlulukları

Genel ilkeler

MADDE 5- (1) Kuruluşun, faaliyetler sırasında radyasyondan korunma, güvenlik ve emniyetin sağlanmasına ilişkin asıl sorumluluğu; yapı, sistem ve ekipmanın inşaat, montaj, imalat ve işletmeye alma faaliyetlerinin idari ve fennî mesuliyeti ile etüt ve proje müellifliğini de kapsar.

(2) Nükleer tesislere ilişkin mevzuatta belirlenen faaliyetler, Kurum tarafından yetkilendirilmiş uygun niteliklere sahip BGŞ'lerin gözetimi altında yürütülür.

(3) BGŞ'ler tarafından gerçekleştirilen gözetim faaliyetleri, Kurumun düzenleyici kontrolünün veya Kuruluşun gerçekleştireceği kontrol faaliyetlerinin yerine geçmez.

(4) Kurum, BGŞ'leri;

a) Yetkinlikleri çerçevesinde yapıların inşaatı, sistem montajı, ekipmanın imalatı veya yapı, sistem ve ekipmanların işletmeye alınması alanlarının gözetimine ilişkin olarak,

b) İnşaat faaliyetlerinin gözetimi için güvenlik açısından önemine göre güvenlik açısından önemli veya önemli olmayan olarak iki farklı kategoride, diğer alanların gözetimi için güvenlik açısından önemli kategoride, yetkilendirir.

(5) BGŞ'ler sadece Kurumdan almış oldukları yetkinin kapsamına uygun kategori ve alanlarda ve yetki koşulları çerçevesinde gözetim yapabilir. Güvenlik açısından önemli yapıların inşaat faaliyetlerinin gözetimi için yetkilendirilen BGŞ'ler, güvenlik açısından önemli olmayan yapıların inşaat faaliyetlerinin gözetimini de gerçekleştirebilir.

(6) Yapı ve ekipmandaki değişiklikler için ilgili mevzuat uyarınca yürütülecek gözetim faaliyeti, ilgili alanda yetkilendirilen BGŞ'ler tarafından gerçekleştirilir.

(7) Kuruluşun faaliyetlerinde;

a) Kuruluşun veya ortaklarından birinin pay sahibi olduğu,

b) Faaliyetlerin gözetimi hariç faaliyete ilişkin tasarım, projelendirme, imalat veya inşaat süreçlerinde görev alan, şirketler BGŞ olarak görev alamaz.

(8) Tesisle ilgili bir faaliyetin tasarım, projelendirme, imalat, inşaat veya işletmeye alma süreçlerinde görev alan kişiler ve Kuruluş çalışanları bu faaliyetin gözetiminde BGŞ personeli olarak görev alamaz. Tesisle ilgili bir faaliyetin gözetiminde görev almış BGŞ personeli de BGŞ'deki görevinden ayrılmasından itibaren bir yıl süreyle söz konusu faaliyet kapsamında Kuruluşta veya ilgili tedarikçilerde görev alamaz.

(9) Gözetim faaliyetleri Kuruluş ve BGŞ'ler arasında yapılan sözleşmeler uyarınca yürütülür. Gözetim faaliyetlerinin yürütülmesine ilişkin mevzuatla düzenlenmemiş hususlar Kuruluş ve BGŞ arasında mutabık kalınarak bu sözleşmeler çerçevesinde düzenlenebilir.

(10) Kuruluş ile BGŞ arasında yapılması planlanan sözleşme taslağı veya akdedilen sözleşmelere ilişkin değişiklik taslakları Kuruma sunulur ve Kurum, kendisine sunulan taslaklar üzerinden;

a) BGŞ tarafından tutulacak kayıt ve raporları,

b) BGŞ'ye tanınan yetkileri,

c) BGŞ'nin bir faaliyetin durdurulması ve devam etmesine ilişkin kararlarının uygulanma usullerini,

BGŞ'nin gözetim faaliyetlerine ilişkin görev ve sorumluluklarını yerine getirebilmesi ve bağımsız karar alabilmesi açısından inceler. Kurumun gerek gördüğü değişiklikler ilgili sözleşmelere yansıtılır.

(11) Kuruluş ve tedarikçileri, BGŞ'lerin bu Yönetmelik kapsamındaki yetkilerini kullanmasını, görev ve sorumluluklarını yerine getirmesini veya bağımsız karar almasını geciktiren, zorlaştıran veya engelleyen tutum ve davranışlarda bulunamaz.

(12) Kuruluşla sözleşme yapmış BGŞ'nin yetkisinin herhangi bir nedenle sona ermesi durumunda, BGŞ bu kapsamdaki gözetim faaliyetlerine devam edemez.

Kuruluşun sorumlulukları

MADDE 6- (1) Kuruluş;

a) Yapılacak işin niteliğine göre BGŞ'leri, yetki kapsamını dikkate alarak seçer.

b) BGŞ'lere verdiği görev, yetki ve sorumlulukları bu şirketlerle yapacağı sözleşmelere yansıtır.

c) BGŞ'lerin işin kapsamı için yeterli kaynağı sağlamasını sözleşme ile garanti altına alır.

ç) BGŞ'lerle yaptığı sözleşmeleri ve sözleşmelerde yapılan değişiklikleri sözleşme veya değişikliğin yapılmasından itibaren otuz iş günü içerisinde mali hükümleri karartılmış kopya olarak Kuruma sunar.

(2) Kuruluş, BGŞ'lerin gözetim faaliyetlerinin aksatılmadan yürütülmesi için gerekli tedbirleri alır.

(3) Kuruluş;

a) Kalite planlarını, uygulama projelerini ve işletmeye alma faaliyetleri kapsamındaki test prosedürü ve programlarını işin başlamasından önce ve varsa güncellemeleri, güncellemeye konu iş başlamadan önce ve BGŞ'nin değerlendirmesine olanak sağlayacak zamanda,

b) BGŞ'nin gözetim görevini yerine getirebilmesi için gereken diğer bilgi ve belgeleri uygun ayrıntı ve zamanda,

c) BGŞ'nin görev kapsamında yer alan faaliyetlere ilişkin tespit edilen uygun olmayan hususları,

BGŞ'ye iletir veya iletilmesini sağlar.

(4) BGŞ'nin herhangi bir nedenle görevini yerine getirememesi durumunda Kuruluş, BGŞ'nin gözetimi altındaki faaliyetin veya işin durdurularak uygun niteliklere sahip başka bir BGŞ gözetiminde sürdürülmesini sağlayacak önlemleri alır.

(5) Kuruluş, faaliyetlerin yürütülmesi sırasında tedarikçilerini, BGŞ'lerin görev, yetki ve sorumlulukları ile uygulayabileceği tedbirler konusunda bilgilendirir. Kuruluş ve tedarikçileri, faaliyetin durdurulması da dâhil olmak üzere BGŞ'lerin kararlarını uygular ve BGŞ'ler tarafından tespit edilen uygun olmayan hususları zamanında giderir.

(6) Kuruluş, BGŞ'lerin gözetim faaliyetlerini ilgili hizmet sözleşmesine uygun bir şekilde yürütmesini kontrol eder.

BGŞ'lerin nitelikleri

MADDE 7- (1) BGŞ, ISO 9001 veya ISO 19443 standardına göre belgelendirilmiş kalite yönetim sistemine sahip olmalıdır.

(2) BGŞ başvurduğu yetki kapsamıyla uyumlu iş deneyimine sahip olmalıdır.

(3) BGŞ, yönetim sistemi prosedürlerinde insan kaynakları yönetimi ve gözetim süreçlerini ayrıntılı olarak tanımlar.

(4) BGŞ'nin insan kaynakları yönetimine ilişkin yönetim sistemi belgeleri arasında;

a) Proje yönetimine yönelik yeterli sayıda ve tam zamanlı personel istihdam edilmesini,

b) Gözetim faaliyetlerinden sorumlu, uygun yetkinliklere ve ilgili faaliyetlerde en az beş yıl deneyime sahip teknik yönetici veya yöneticiler istihdam edilmesini,

c) Gözetim faaliyetlerine ilişkin olarak ilgili faaliyetlerde en az üç yıl deneyimli ve uygun yetkinliklere sahip yeterli sayıda personel çalıştırılmasını,

ç) Gözetim faaliyetlerinde görev alacak yeni işbaşı yapan personelin ilgili konuda deneyimli personel gözetiminde kuramsal ve uygulamalı işbaşı eğitimi yapmasını,

d) Gözetim faaliyetlerinde yer alan personelin performans yeterliği açısından ilgili teknik yönetici tarafından izlenmesini ve izleme sonuçlarına göre personelin eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesini,

e) Gözetime tabi faaliyetin gerektirdiği iş yükü artışlarına uyum sağlayabilecek insan kaynakları sistemini,

f) Bağımsız karar verme ilkesiyle uyumlu güvenilir personel istihdam edilmesini,

g) İlgili mevzuat veya standart gereği sertifikalı personel tarafından yürütülmesi gereken denetim faaliyetlerinde sertifikalı personel istihdamını, düzenleyen prosedürler bulunur.

(5) BGŞ'nin insan kaynakları yönetimi dışındaki süreçlere ilişkin yönetim sistemi belgeleri arasında;

a) Tedarik edeceği hizmetin kalitesinin belirlenmesine,

b) Uygunluk değerlendirmesinin yapılmasına,

c) Denetimlerin planlanması ve gerçekleştirilmesine,

ç) Uygunsuzluk yönetimine,

d) Güvenlik açısından önemli kategoride yer alacak BGŞ'ler için dereceli yaklaşımın uygulanmasına,

ilişkin prosedürler ve bunlara ilişkin kayıt ve formlar bulunur.

(6) BGŞ, faaliyetlerini üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralar kapsamında yer alan prosedürlere uygun olarak yürütür.

(7) Kuruluş, bu maddede belirtilen hususlarla çelişmemek koşuluyla BGŞ'nin sağlaması gereken ilave nitelikler tanımlayabilir.

BGŞ'lerin sorumlulukları

MADDE 8- (1) BGŞ, gözetim faaliyetleri kapsamındaki görev ve sorumlulukları ile karar verme bağımsızlığını olumsuz etkileyebilecek taahhüt altına giremez ve faaliyet, tutum ve davranışlarda bulunamaz. BGŞ, Kurum tarafından bu Yönetmelik uyarınca kendisine verilen yetkileri paylaşamaz veya devredemez.

(2) BGŞ, Kuruluşla sözleşme yapması durumunda işin gerektirdiği yetkinliklere sahip yeterli sayıda personel istihdamını sağlar ve sürdürür. BGŞ'ler, görev ve sorumlulukları ile orantılı olarak personelinin güvenlik kültürüne sahip olmasından ve tesisin gerektirdiği emniyet önlemlerine uygun davranmalarının sağlanmasından sorumludur.

(3) BGŞ'ler, yetkilendirilmelerine temel teşkil eden yeterlik ve yetkinliklerinin sürdürülmesinden ve gözetim faaliyetlerinin kalitesinden sorumludur.

(4) BGŞ, Kuruluşla arasındaki sözleşme kapsamında gerçekleştireceği gözetim faaliyetlerinde, gerekçelendirmesi ve Kurum tarafından uygun bulunması hâlinde gerçek veya tüzel kişilerden hizmet alabilir. BGŞ hizmet alacağı kişilerden beklediği nitelikleri ve bunlara vereceği görev ve sorumlulukları bu Yönetmelikte kendisi için belirtilen hususlara uygun bir şekilde belirler. Dışarıdan aldığı hizmetin yeterliğinden ve kalitesinden BGŞ sorumludur.

(5) BGŞ; gerektiğinde gerçekleştireceği test, muayene ve ölçüm faaliyetlerinin, Kuruluşla ya da tedarikçileriyle bağlantısı olmayan, amaca uygun ve geçerli akreditasyonlara sahip laboratuvarlar veya alanında sertifikalı kişiler tarafından yürütülmesini sağlar.

(6) BGŞ, gözetim faaliyetine ilişkin tuttuğu kayıtlar, raporlar ve diğer belgeler için Kurumun erişim ve denetimine açık bir arşiv oluşturur. BGŞ, bunları asgari olarak Kurumdan almış olduğu yetki belgesinin geçerlilik süresi boyunca muhafaza eder. BGŞ'nin bu konudaki yükümlülükleri, yetkisinin sonlanması, iptali veya verdiği gözetim hizmetinin sonlanması durumunda bu arşivin elektronik bir kopyasının Kuruma ve Kuruluşa devredilmesiyle sona erer. Kuruluş, tesis düzenleyici kontrolden çıkarılana kadar bu arşivi muhafaza eder.

(7) BGŞ, herhangi bir nedenle görevini yerine getirememesi hâlinde durumu ivedilikle Kuruluşa ve Kuruma bildirir.

(8) BGŞ, gözetim faaliyetleri sonlansa dahi gözetim faaliyetleri kapsamında elde ettiği gizli bilgilerin korunması için gerekli düzenlemeleri yapar.

(9) BGŞ, Kuruluşla yaptığı sözleşme kapsamında yürüttüğü faaliyetleri, bunların sonuçlarını ve edinilen deneyimleri özetleyen raporu yılın her çeyreğini takip eden on beş iş günü içerisinde Kuruma sunar. Bu rapor, takip eden üç aylık dönemde planlanan denetimlere ilişkin programı da içerir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bağımsız Gözetim Faaliyetleri

Uygunluk değerlendirmesi

MADDE 9- (1) BGŞ, faaliyet veya faaliyet kapsamındaki işe ilişkin uygunluk değerlendirmesini, Kuruluş tarafından sağlanan bilgiler çerçevesinde yapar. Kuruluş, değerlendirmenin tamamlanması için BGŞ tarafından gerekli görülen ilave bilgi veya belgeleri sağlar.

(2) Güvenlik açısından önemli olmayan yapıların uygunluk değerlendirmesi kapsamında BGŞ;

a) Zemin ve temel etütleri ile inşaat faaliyetlerine ait uygulama projelerinin, teknik dokümanların ve bu yapıların yangın projelerinin DBL’de yer alan belgelere, ilgili mevzuat ve standartlara ve teknik gereklere uygunluğunu,

b) İnşaat faaliyetleri için tutulan kayıtların, kullanılan malzemelerin ve kalite gereklerinin DBL’de yer alan belgelere, ilgili mevzuat ve standartlara ve teknik gereklere uygunluğu açısından yeterliğini, değerlendirir.

(3) Güvenlik açısından önemli yapıların uygunluk değerlendirmesi kapsamında BGŞ;

a) Zemin ve temel etütleri ile temel kazılarının, zemin iyileştirme çalışmalarının ve inşaat faaliyetlerine ait uygulama projelerinin ve teknik dokümanların DBL’de yer alan belgelere, ilgili standartlara ve teknik gereklere uygunluğunu,

b) İnşaat sürecinde gerçekleştirilecek test ve muayenelerde görev alacak laboratuvarların akreditasyonlarının uygunluğunu,

c) İnşaat faaliyetlerine ilişkin bilgilerin güvenlik analiz raporu ile uyumunu,

ç) İnşaat faaliyetleri için oluşturulan prosedürlerin, tutulan kayıtların, kullanılan malzemelerin ve kalite gereklerinin DBL’de yer alan belgelere, ilgili standartlara ve teknik gereklere uygunluğu açısından yeterliğini, değerlendirir.

(4) Ekipman imalatına ilişkin uygunluk değerlendirmesi kapsamında BGŞ tarafından, uygunluk değerlendirmesi yapılacak ekipmana uygulanabilirliği de dikkate alınarak kendisine sunulacak olan;

a) Ekipmana ilişkin gerekleri içeren teknik şartname ve benzeri belgeler ile tedarik sözleşmelerinin ekipmanın yeterliğine ilişkin kısımları,

b) Parça ve montaj çizimleri,

c) Tasarım ve imalatla kullanılan mevzuat ve standartlar listesi,

ç) Ana malzeme ve kaynak için muayene, test ve kalite kontrolüne ilişkin dokümanlar,

d) İmalat sürecinde gerçekleştirilecek muayene, test ve kalite kontrol programları ile prosedürleri,

e) Ekipman için gerçekleştirilen sismik dayanım, güvenilirlik, doğrulama, sağlama ve benzeri hesaplamalar ve analizler ile varsa test veya deney sonuçları,

f) Test, ölçüm ve muayene yapacak, tasarım ve imalatla ilgili faaliyetleri gerçekleştirecek kuruluş ve kişiler ile malzeme, yazılım ve diğer hususlar için gerekli sertifika, akreditasyon ve benzeri yeterlik belgeleri,

DBL’de yer alan belgelere, ilgili standartlara ve teknik gereklere uygunluk açısından değerlendirilir.

(5) Tesise özel olarak imal ettirilmeyip hazır ürün olarak tedarik edilen güvenlik açısından önemli ekipmanın uygunluk değerlendirmesi kapsamında BGŞ, ekipmanın nükleer tesiste kullanılabilmesi için DBL’de yer alan belgelere, ilgili standartlara ve teknik gereklere uygunluğunun doğrulandığını kontrol eder.

(6) Uygunluk değerlendirmesine tabi olan yapı ve ekipmandaki değişikliklerin uygunluk değerlendirmesi kapsamında BGŞ, ilgili değişikliğin DBL’de yer alan belgelere, ilgili standartlara ve teknik gereklere uygunluğunu değerlendirir.

(7) Uygunluk değerlendirme faaliyetleri kapsamında Kuruluş ve BGŞ’nin mutabık kaldığı ilave hususlar da değerlendirilebilir.

(8) BGŞ, yapmış olduğu değerlendirme sonuçlarını varsa uygun olmayan hususları da belirterek bir uygunluk değerlendirme raporuyla Kuruluşa sunar. Uygun olmayan hususların giderilmesine ilişkin BGŞ'nin olumlu görüşü alınır.

BGŞ denetimleri

MADDE 10- (1) BGŞ'nin yapacağı denetimler; varsa ilgili uygunluk değerlendirmesi raporlarının ve işin kalite planı, uygulama projeleri ile işletmeye alma faaliyetleri kapsamındaki test prosedürü ve programlarının BGŞ tarafından incelenmesiyle başlar. BGŞ; kalite planı, uygulama projeleri veya işletmeye alma faaliyetleri kapsamındaki test prosedürü ve programları üzerinden işe özel denetim programını dereceli yaklaşımla belirler, Kuruluşa ve varsa tedarikçiye bildirir. BGŞ; kalite planı, uygulama projeleri veya işletmeye alma faaliyetleri kapsamındaki test prosedürü ve programları üzerinden belirlediği denetim noktalarını ve bu noktalara ilişkin değişiklikleri kayıt altına alır ve Kurumun erişimine açar.

(2) BGŞ, denetimlerde faaliyete ilişkin bilgi ve belgeleri inceler; izleme, tetkik, muayene ve ölçümleri yapar; gerekli kontrolleri gerçekleştirir ve sonuçları izlenebilir olarak kayıt altına alır.

(3) BGŞ tarafından faaliyetin gerektirdiği durumlarda faaliyetin yürütüldüğü yerde denetçi hazır bulundurulur ve resmî tatil günleri de dâhil olmak üzere yılın herhangi bir günü ve günün herhangi bir saatinde denetim yapılabilir.

(4) BGŞ, denetim sonucunda tespit ettiği uygun olmayan hususları, giderilmek üzere Kuruluşa raporlar ve Kurumun bilgisine sunar. BGŞ, gerek gördüğü takdirde uygun olmayan hususlar giderilinceye kadar ilgili işin durdurulmasını Kuruluştan talep eder. Durdurulmuş işe, ancak BGŞ'nin gerekçeleriyle birlikte vereceği karar sonrasında devam edilebilir. BGŞ durdurma ve devam etme kararlarını Kuruma ivedilikle bildirir.

(5) Güvenlik açısından önemli yapı, sistem ve ekipmanın inşaat, montaj ve imalat faaliyetlerinin ve faaliyetler kapsamındaki işlerin denetiminde BGŞ;

a) Işleri gerçekleştiren çalışanların gerekli yeterliklere ve güvenlik kültürüne sahip olduğunu,

b) Inşaat, montaj ve imalat faaliyetleri öncesindeki hazırlıkların uygun ve yeterli bir şekilde tamamlandığını,

c) alışma ortamının ve çevresel şartların iş yapmaya uygunluğunu,

) Kullanılan malzemenin ilgili gereklere uygunluğunu,

d) Inşaat, montaj ve imalatın, onaylı kalite planlarına, uygulama projelerine ve ilgili prosedürlere uygun olarak yapıldığını,

e) Inşaat, montaj ve imalatın yürütüldüğü çalışma ortamlarında istenmeyen malzemelerin kontrolünün uygun şekilde yapıldığını,

f) Tedarikçilerin hizmetlerinin kalitesini garanti altına alan sistemin uygunluğunu,

g) Inşaat, montaj ve imalat sırasında kullanılan ölçüm cihazlarının kalibrasyonunun güncel olduğunu,

ę) Inşaat, montaj ve imalat sırasında kullanılan parçaların izlenebilirliğine ilişkin olarak uygun işaretleme ve etiketlemenin yapıldığını,

h) Değişikliklerin gerekli onaylar alınarak ve kayıtlar tutularak ilgili belgelere yansıtıldığını,

ı) Denetime konu iş kapsamında ilgili taraflarca tespit edilen uygun olmayan hususların giderildiğini,

i) Eskime yönetimine ilişkin faaliyetlerin ilgili plan, program veya prosedürlere uygun olarak yürütüldüğünü,

j) İmal edilmiş ekipman ile tedarik edilen mal ve malzemelerin prosedürlere uygun olarak taşındığını, sahaya girişinin yapıldığını ve teslim alındığını, depolandığını, korunduğunu ve bakımının yapıldığını,

k) İlgili mevzuat veya standart gereği sertifikalı personel tarafından yürütülmesi gereken işlerin uygun ve geçerli sertifikaya sahip personel tarafından yapıldığını,

l) Zeminin uygunluğunun belirlenmesi ile yapı, sistem ve ekipmanın kabul amacıyla gerçekleştirilecek test, ölçüm ve kontrollerin yapıldığını ve ilgili kayıtların tutulduğunu,

m) Kuruluşla mutabık kaldığı ilave hususları,

kontrol eder.

(6) Güvenlik açısından önemli olmayan yapıların inşaat faaliyetlerinin denetiminde BGŞ;

a) İnşaat ve montaj faaliyetleri öncesindeki hazırlıkların uygun ve yeterli bir şekilde tamamlandığını,

b) Çalışma ortamının ve çevresel şartların iş yapmaya uygunluğunu,

c) Kullanılan malzemenin ilgili gereklere uygunluğunu,

ç) İnşaat ve montajın onaylı kalite planlarına, uygulama projelerine ve ilgili prosedürlere uygun olarak yapıldığını,

d) Kullanılan ölçüm cihazlarının kalibrasyonunun güncel olduğunu,

e) İlgili mevzuat veya standart gereği sertifikalı personel tarafından yürütülmesi gereken işlerin uygun ve geçerli sertifikaya sahip personel tarafından yapıldığını,

f) Zeminin uygunluğunun belirlenmesi ve yapının kabulü amacıyla gerçekleştirilecek test, ölçüm ve kontrollerin yapıldığını ve ilgili kayıtların tutulduğunu,

g) Denetim kapsamındaki yapıya ilişkin ilgili taraflarca tespit edilen uygun olmayan hususların giderildiğini,

ğ) Değişikliklerin gerekli onaylar alınarak ve kayıtlar tutularak ilgili belgelere yansıtıldığını,

h) Kuruluşla mutabık kaldığı ilave hususları,

kontrol eder.

(7) İşletmeye alma faaliyetlerinin denetiminde BGŞ;

a) İşletmeye alma faaliyeti için gerekli hazırlıkların faaliyet öncesi uygun ve yeterli bir şekilde tamamlandığını,

b) Çalışma ortamının ve çevresel şartların iş yapmaya uygunluğunu,

c) İşleri gerçekleştiren çalışanların gerekli yeterliklere ve güvenlik kültürüne sahip olduğunu,

ç) İlgili mevzuat veya standart gereği sertifikalı personel tarafından yürütülmesi gereken işlerin uygun ve geçerli sertifikaya sahip personel tarafından yapıldığını,

d) Test prosedürlerinde olabilecek değişikliklerin DBL’de yer alan belgelere, standartlara ve teknik gereklere uygunluğunu,

e) Testler sırasında kullanılan ölçüm cihazlarının kalibrasyonunun güncel olduğunu,

f) Testlerin ilgili prosedür ve programlara uygun olarak yapıldığını,

g) Değişikliklerin gerekli onaylar alınarak ve kayıtlar tutularak ilgili belgelere yansıtıldığını,

ğ) Denetim kapsamındaki faaliyet veya işlere ilişkin ilgili taraflarca tespit edilen uygun olmayan hususların giderildiğini,

h) Test sonuçlarının kabul ölçütlerine uygunluğunu,

ı) Kuruluşla mutabık kaldığı ilave hususları,

kontrol eder.

(8) Yapılan her denetim sonrasında BGŞ, yönetim sisteminde denetime ilişkin tanımlı kayıtları tutar. Bu kayıtları Kuruluşa, ilgili tedarikçilere ve talep etmesi hâlinde Kuruma iletir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bağımsız Gözetim Şirketlerinin Yetkilendirilmesi

Başvuru usulü

MADDE 11- (1) Bu Yönetmelik kapsamında yetkilendirilmek isteyen şirketler, başvuru dilekçesini ve ekindeki belgeleri, faaliyete başlamayı öngördüğü tarihi ve Kurumun değerlendirme sürelerini dikkate alarak zamanında Kuruma sunar. Dilekçede, talep edilen yetki ve kapsamı açık bir şekilde ifade edilir ve dilekçenin ekinde sunulan belgeler listelenir.

(2) Başvuru sahipleri, başvurularında sundukları bilgi ve belgelerin içeriğini ve ayrıntı seviyesini dereceli yaklaşımı esas alarak belirler.

(3) Başvurularda, belgelerin biri basılı diğeri elektronik ortamda olmak üzere iki kopyasının sunulması esastır. Basılı kopyanın Kuruma sunulmuş olan elektronik kopyadan üretilmiş olması ve aynılığı başvuru sahibinin sorumluluğundadır. Başvuru sahipleri, kopyaların farklı olmasından kaynaklı sonuçlardan dolayı Kurumdan herhangi bir talepte bulunamaz.

(4) Başvuru dilekçesinin ve ekinde yer alan belgelerin Türkçe olması esastır. Ancak Kuruma sunulacak olan belgelerden Kurum tarafından uygun görülenler İngilizce sunulabilir.

(5) Başvuru dilekçesi, temsile yetkili kişiler tarafından imzalı ve kaşelenmiş olarak sunulur.

(6) Başvuru sahipleri, Kurumun eksik veya yetersiz olduğunu değerlendirdiği hususlar için yetkilendirme yapılmadan önce veya yapıldıktan sonra talep ettiği ek bilgi ve belgeleri Kuruma sunar.

(7) Başvuru sahipleri, sundukları bilgi ve belgelerin doğruluğundan, kalitesinden, yeterliğinden, tutarlılığından ve varsa çevirilerin aslına uygunluğundan sorumludur. Sunulan bilgi ve belgelerde yer alan olası bir tutarsızlığın yol açabileceği sonuçlardan dolayı Kurumdan herhangi bir talepte bulunulamaz.

(8) Başvuru sahipleri, başvuru yaptıkları yetkilendirmeye ilişkin Kurum tarafından belirlenen işlem ve hizmet bedellerini öder.

Başvuru belgeleri

MADDE 12- (1) Nükleer tesisler için gözetim hizmeti vermek isteyen şirketler, dilekçe ekinde şirketin;

a) Aktif ve kayıtlı ticari faaliyet yürüttüğünü gösterir resmî belgeleri,

b) Temsile yetkili kişilerini gösteren belgeleri ve bu kişilerin yetkili makamlarca onaylı imza beyannamesini veya sirkülerini,

c) Organizasyon yapısına, birimlerinin görev, yetki ve sorumluluklarına, teknik kapasitesine ve talep ettiği yetkiye yönelik benzer deneyimlerine ilişkin bilgileri,

ç) Sahip olduğu yönetim sistemi sertifikaları ile ISO 9001 standardına göre alınmış yönetim sistemi sertifikasının Türk Akreditasyon Kurumu tarafından akredite edilen belgelendirme kuruluşları veya Uluslararası Akreditasyon Forumu Karşılıklı Tanınma Antlaşmasında yer alan akreditasyon kurumlarınca akredite edilmiş belgelendirme kuruluşları tarafından düzenlenmiş olduğunu gösterir Türk Akreditasyon Kurumundan alınan yazıyı,

d) İnsan kaynakları yönetimine, uygunluk değerlendirmesine, denetimlere ve uygunsuzluk yönetimine ilişkin düzenleme ve/veya prosedürlerini,

sunarak Kuruma başvurur.

(2) Güvenlik açısından önemli kategoride gözetim hizmeti vermek isteyen şirketler, birinci fıkraya ilave olarak güvenlik kültürünün oluşturulması ve sürdürülmesi ile bu kapsamda yürütülecek eğitimlerin verilmesi ve dereceli yaklaşımın uygulanması gibi güvenlikle ilgili hususlara ilişkin düzenleme, uygulama ve/veya prosedürlerine ilişkin bilgi ve belgeleri de başvurusuna ekler.

(3) Kurum gerekli gördüğü takdirde ek bilgi ve belge talep edebilir.

Başvurunun değerlendirilmesi

MADDE 13- (1) Kurum başvuruyu, başvuru sahibinin talep ettiği yetki kapsamındaki işleri gerçekleştirebilme yeterliğinin ve bu Yönetmelikte tanımlı nitelikleri taşıdığının belirlenmesi açısından değerlendirir. Kurum, başvurunun değerlendirilmesi aşamasında gerekli görmesi hâlinde yerinde inceleme yapabilir. Değerlendirmeye tespit edilen eksiklik veya yetersizliklerin Kurum tarafından uygun görülen süre içerisinde giderilmesi istenir. Başvuru sahibinin talebi ve Kurumun uygun bulması hâlinde bu süre altı aya kadar uzatılabilir. Eksikliklerin tamamlandığının tespitine yönelik tekrar yerinde inceleme yapılmasının gerekmesi durumunda tekrar yerinde inceleme için Kurum tarafından belirlenen işlem ve hizmet bedeli ödenir. Süresi içerisinde eksiklik veya yetersizliklerin giderilememesi veya işlem ve hizmet bedelinin ödenmemesi hâlinde başvuru olumsuz sonuçlandırılır.

Yetki belgesi ve yetki koşulları

MADDE 14- (1) Kurum tarafından yapılan değerlendirme sonucunda, başvurunun uygun bulunması hâlinde, başvuru sahibine yetki koşullarını da içeren yetki belgesi verilir.

(2) BGŞ'lerin yetki kapsamları verilen yetki belgesinde yer alır.

(3) BGŞ'ler, yetki belgesinin geçerlilik süresi boyunca Kurum tarafından belirlenen yetki koşullarına uyar. Kurum güvenlik açısından gerekli görmesi hâlinde yetki koşullarında değişiklik yapabilir.

(4) BGŞ'ler, yetki kapsamına ilişkin değişiklik taleplerini ve yetkilendirilmelerine temel teşkil eden yeterliklerine ve yetkinliklerine ilişkin değişiklikler ile kurumsal bilgilerine ilişkin değişiklikleri Kuruma bildirir ve Kurumun gerekli görmesi hâlinde yetki belgesi yenileme başvurusu yapar.

(5) Yetki belgesi beş yıl süreyle geçerlidir ve devredilemez. Yetki koşullarında yapılacak değişiklikler yetki belgesinin süresini uzatmaz.

Yetki belgesinin yenilenmesi

MADDE 15- (1) Herhangi bir nedenle yetki belgesinin yenilenmesi gerektiğinde BGŞ, talebini ve gerekçesini içeren bir dilekçeyle Kuruma başvurur. BGŞ, yetki başvurusuyla sunduğu belgelerde değişiklik olması hâlinde bu belgelerin güncel hâllerini de dilekçesine ekler.

(2) Yapılan başvuru, 13 üncü madde hükümleri uyarınca değerlendirilir. Başvurusu uygun bulunan BGŞ'nin yetki belgesi yenilenir. Yetki belgesinin süre uzatımı dışındaki nedenlerle yenilenmesine ilişkin uygun bulunan başvurularda yetki belgesi, mevcut belgenin kalan geçerlilik süresi için yenilenir.

(3) Süre uzatımı için yetki belgesi yenileme başvurusu, yetki belgesi geçerlilik süresinin bitiminden önceki altı ay içerisinde yapılır. Başvurusu uygun bulunan BGŞ'nin yetki belgesi, beş yıl süreyle yenilenir. Süre uzatımı için zamanında başvuru yapan BGŞ'lerin yetkilerinin geçerlilik süresi Kurumun değerlendirmesi tamamlanana kadar devam eder.

(4) Süre uzatmak için zamanında yetki belgesi yenileme başvurusu yapmayan BGŞ'ler, yetki belgesi yenileme hakkını kaybeder. Ancak, bu Yönetmelik hükümleri uyarınca yeniden yetki belgesi almak için başvurabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni

MADDE 16- (1) Kuruluş, 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu ve ilgili mevzuat uyarınca yapı ruhsatı ve yapı kullanma izniyle ilgili form ve belgelerin ilgili bölümlerini imzalar.

(2) Nükleer tesisler için yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni formlarının biçim ve içerikleri Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından Kurumun görüşü alınarak belirlenir.

Denetim ve yaptırım

MADDE 17- (1) Kuruluşun ve BGŞ'lerin bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetleri Kurumun denetimine tabidir. Denetime ilişkin hususlarda ilgili yönetmelikte yer alan hükümler uygulanır.

(2) Yetkilendirilen BGŞ'ler, BGŞ'lere gerçekleştirilen denetimlere ilişkin Kurum tarafından belirlenen işlem ve hizmet bedellerini öder.

(3) İlgili mevzuat veya yetki koşullarına, Kurum kararlarına ve talimatlarına aykırı hareket edildiğinin tespit edilmesi hâlinde idari yaptırım uygulanır. İdari yaptırımlara ilişkin hususlarda ilgili yönetmelikte yer alan hükümler uygulanır.

Öngörülemeyen durumlar

MADDE 18- (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında öngörülmeleyen durumların oluşması hâlinde, sürecin nasıl ve hangi koşullarla devam edebileceğine Kurum tarafından karar verilir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 19- (1) 31/3/2017 tarihli ve 30024 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Nükleer Santrallerin Yapı Denetimi Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Mevzuatta, birinci fıkra ile yürürlükten kaldırılan Nükleer Santrallerin Yapı Denetimi Yönetmeliğine yapılan atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilgili mevzuata göre alınmış geçerli yetki belgesine sahip nükleer yapı denetimi kuruluşları, faaliyetlerine yetki belgelerinin geçerli olduğu süre ve kapsam içerisinde devam eder. Bu kişilerin yetki belgelerinin yenilenmesine ilişkin hususlarda bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(2) 17/3/2023 tarihinden önce nükleer tesisler için Kurum tarafından verilen yetkiler kapsamında yürütülmekte olan nükleer yapı denetimi faaliyetleri için 19 uncu madde ile

yürürlükten kaldırılan Nükleer Santrallerin Yapı Denetimi Yönetmeliği hükümleri uygulamaya devam olunur.

(3) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce karara bağlanmamış olan mevcut yetkilendirme başvuruları, başvuru tarihinde yürürlükte olan mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

(4) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte nükleer güvenlik açısından önemli yapı, sistem ve bileşenlerin denetimi için yetki belgesine sahip nükleer yapı denetimi kuruluşlarının nükleer tesislerin işletmeye alma sürecindeki faaliyetlerin denetiminde yer almak istemeleri ve işletmeye alma sürecine ilişkin deneyimini gösteren bilgi ve belgeler ile işletmeye alma denetimlerinde kullanılacak prosedür ve formlarını sunarak yeterliklerini göstermeleri durumunda; bahse konu nükleer yapı denetim kuruluşlarının yetki koşullarına, yetki belgelerinin geçerlilik süresiyle sınırlı olmak üzere işletmeye alma denetimleri dâhil edilir.

Yürürlük

MADDE 20- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 21- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Nükleer Düzenleme Kurumu Başkanı yürütür.